

Briselē, 2019. gada 19. februārī
(OR. en)

6573/1/19
REV 1

AG 6
INST 45
PE 49
DATAPROTECT 54
JAI 154
CYBER 48
FREMP 25
RELEX 147
JAIEX 17
HYBRID 5
CULT 31
EDUC 73

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Temats: Padomes un dalībvalstu secinājumi par brīvu un taisnīgu Eiropas
Parlamenta vēlēšanu nodrošināšanu
– darba rezultāti

Pielikumā ir pievienota minēto secinājumu galīgā versija, ko Padome pieņēma 2019. gada
19. februārī.

Padomes un dalībvalstu secinājumi par brīvu un taisnīgu Eiropas Parlamenta vēlēšanu nodrošināšanu

PADOME UN DALĪBVALSTIS KATRA SAVU KOMPETENČU IETVAROS ¹,

I. Vērtību Savienība: aizsargāt mūsu demokrātijas digitālajā laikmetā

1. UZSVEROT, ka Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības. Līgumos ir uzsvērta pilsoņu centrālā loma Eiropas demokrātijā. Eiropas pilsoņi ir tieši pārstāvēti ES līmenī un tiek ievēlēti Eiropas Parlamentā brīvā un aizklātā balsojumā;
2. ATGĀDINOT, ka ir svarīgi palielināt un vēl vairāk uzlabot pilsoņu līdzdalību ES demokrātiskajā dzīvē, kā minēts Padomes secinājumos attiecībā uz 2017. gada ziņojumu par ES pilsonību ²;
3. UZSVEROT, ka efektīvas un veselīgas demokrātijas pamatā ir brīvi, uzticami un plurālistiski mediji. Tāpat arī atvērts, drošs un piekļūstams internets un tiešsaistes platformas var veicināt pārredzamu un efektīvu līdzdalības demokrātiju;
4. UZSVEROT, ka draudi mūsu vēlēšanu procesiem var izpausties dažādi, tostarp kā hibrīddraudi, kiberdraudi un dezinformācija. Tādēļ, lai vērstos pret šādiem antagonistiskiem un kaitnieciskiem draudiem, ir nepieciešama holistiska, visaptveroša pieeja un izlēmīga rīcība;
5. UZSVEROT, ka ir nepieciešams ar saskaņotu pieeju pievērsties kibersdrošībai valsts, ES un pasaules mērogā ³ un ir nepieciešams palielināt ES vēlēšanu procesu noturību pret kiberdraudiem un dalībnieku gatavību demokrātiskās debatēs nepadoties kiberdraudiem, vienlaikus paturot prātā, ka valstu vēlēšanu organizēšana un tiesiskais regulējums ir vienīgi dalībvalstu kompetencē un ka attiecībā uz Eiropas Parlamenta vēlēšanām saskaņā ar Vēlēšanu akta ⁴ 8. pantu, ievērojot šā akta noteikumus, vēlēšanu procedūru katrā dalībvalstī reglamentē attiecīgās valsts noteikumi;

¹ Jo īpaši ņemot vērā LES 3. panta 6. punktā, 4. un 5. pantā ietvertos principus.

² Padome secinājumus pieņēma 3533. sanāksmē, kas notika 2017. gada 11. maijā; dok. 9080/17.

³ Padomes secinājumi par kopīgo paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei: "Noturība, novēršana un aizsardzība, veidojot Eiropas Savienībai stipru kibersdrošību"; 14435/17.

⁴ Akts par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās (OV L 278, 8.10.1976., 5. lpp.).

6. ATZĪSTOT, ka dezinformācijas izplatīšanās rada jaunus izaicinājumus, kuriem ir būtiska ietekme uz demokrātisko procesu. Dalībvalstīm, ES iestādēm, aģentūrām vai struktūrām koordinēti un pēc vajadzības sadarbībā ar starptautiskiem partneriem ir jārisina šie jautājumi;
7. ATGĀDINOT, ka politiskās partijas Eiropas līmenī veicina Eiropas politiskās apziņas veidošanos un Savienības pilsoņu politiskās gribas izteikšanu, kā minēts Līgumā par Eiropas Savienību un Pamattiesību hartā;
8. UZSVEROT, ka tiesības uz biedrošanās brīvību visos līmeņos, piemēram, politiskajā un pilsoniskajā jomā, un tiesības uz vārda brīvību, kas ietver uzskatu brīvību un brīvību saņemt un izplatīt informāciju un idejas bez valsts iestāžu iejaukšanās un neatkarīgi no valstu robežām, ir ikviena Savienības pilsoņa pamattiesības;
9. ATGĀDINOT, ka ir svarīgi garantēt pilsoņiem atvērtu publisko sfēru un nodrošināt politiskajām kampaņām un vēlēšanu procesiem vienādus apstākļus, lai pilsoņi var tiem uzticēties;
10. ATZINĪGI VĒRTĒJOT pasākumus un ieteikumus, ar ko Komisija nāca klajā 2018. gada 12. septembrī savā vēlēšanu paketē, kā arī darbības, kas izklāstītas Rīcības plānā dezinformācijas apkarošanai (turpmāk – "Rīcības plāns"), lai nodrošinātu brīvas un taisnīgas Eiropas Parlamenta vēlēšanas;
11. ATZINĪGI VĒRTĒJOT provizorisko vienošanos par leģislatīvā akta priekšlikumu ar mērķi risināt situācijas, kurās Eiropas politiskās partijas vai ar tām saistītie fondi gūst labumu no prakses, kas pārkāpj datu aizsardzības noteikumus un ir vērsta uz to, lai tīši ietekmētu vai mēģinātu ietekmēt Eiropas Parlamenta vēlēšanu iznākumu, un atzīmējot, ka šis priekšlikums ir ātri jāpieņem;

II. Izstrādāt Eiropas atbildi jautājumā par to, kā nodrošināt brīvas un taisnīgas Eiropas Parlamenta vēlēšanas – aicinājums uzlabot sinerģijas

12. UZSVEROT, ka, lai nodrošinātu 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanu drošību un leģitimitāti – gan sabiedrības uzticēšanās, gan juridisko procedūru ziņā –, ir nepieciešama ES mēroga sadarbība un visaptveroša pieeja, ka vēlēšanu laikposmi ir izrādījušies īpaši stratēģiski un sensitīvi sakarā ar parasto drošības līdzekļu apiešanu tiešsaistē un ka vēlēšanu riska pārvaldībā ir jāņem vērā jebkādi draudi, tostarp tie, ko rada kiberuzbrukumi, dezinformācija un citas kaitnieciskas vai ļaunprātīgas darbības;
13. UZSVEROT, ka ir steidzami jārīkojas, lai aizsargātu Savienību un dalībvalstis un to struktūras un politiku no mērķtiecīgām dezinformācijas kampaņām, kuras, visticamāk, aktivizēsies pirms 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām;
14. ATZĪSTOT, ka dezinformācijas avotus un parādības var konstatēt gan Savienībā, gan ārpus tās un ka tos rada dažādi valstiski un nevalstiski rīcībspēki. Šajā sakarā, kā izklāstīts Rīcības plānā, centieni būtu jāvērs pret ļaunprātīgiem rīcībspēkiem, jo īpaši pret avotiem Krievijā, kuri aizvien plašāk izmanto dezinformācijas stratēģijas. Rīcība pret dezinformāciju balstās uz draudu analīzi un izlūkdatu novērtējumiem;
15. UZSVEROT, ka ir svarīgi izveidot un atbalstīt valstu vēlēšanu sadarbības tīklus, lai būtu iespējams ātri atklāt apdraudējumus Eiropas Parlamenta vēlēšanām un lai vēlēšanu jautājumos kompetentās iestādes un saistītās jomās strādājošās iestādes varētu ātri, efektīvi un droši dalīties ar informāciju, pilnībā respektējot datu aizsardzības prasības;
16. ATZINĪGI VĒRTĒJOT Komisijas iniciatīvu atbalstīt dalībvalstu centienus, izveidojot Eiropas vēlēšanu sadarbības tīklu, kas nodrošina forumu informācijas un prakses apmaiņai starp dalībvalstu iestādēm, jo īpaši, gatavojoties 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām; pirmā tīkla sanāksme notika 2019. gada 21. janvārī;
17. AICINA Komisiju regulāri sasaukt Eiropas vēlēšanu sadarbības tīklu, jo īpaši, jo īpaši lai visaptveroši vērstos pret dezinformācijas kampaņām un cita veida iejaukšanos gaidāmajās Eiropas Parlamenta vēlēšanās, lai veidotu sinerģijas un dalītos ar ekspertu zināšanām un labas valstu prakses piemēriem, tostarp kopīgi identificējot draudus un trūkumus;

18. AICINA Komisiju un Augsto pārstāvi laicīgi īstenot savu nodomu izveidot agrīnās brīdināšanas sistēmu, kas minēta Rīcības plānā. Saistībā ar 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām tā atvieglinās atbilstīgas informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, izmantojot agrīnās brīdināšanas sistēmas valstu kontaktpunktus. Šiem valstu kontaktpunktiem būtu attiecīgā līmenī cieši jāsadarbojas ar valstu vēlēšanu tīkliem gadījumos, kad dezinformācija skar vēlēšanas. Agrīnās brīdināšanas sistēmas darba rezultāti būtu jādara pieejami arī Eiropas vēlēšanu sadarbības tīklam;
19. AICINA Komisiju, pamatojoties uz dalībvalstu un citu attiecīgu rīcībspēku sniegto ieguldījumu, ziņojumā par 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām īpašu uzmanību pievērst sagatavotībai un noturībai pret iejaukšanos vēlēšanās;
20. AICINA Komisiju un dalībvalstis vēl vairāk stiprināt savus stratēģiskos vēstījumus par Eiropas vērtībām un politiku, lai nostiprinātu Eiropas pilsoņu uzticību Savienībai un tās iestādēm un lai iesaistītu viņus demokrātijas procesā;

III. Stiprināt iedzīvotāju noturību un kritisko domāšanu

21. UZSVĒROT to, ka mediju telpas sadrumstalotības un apdraudējumu nacionālajai drošībai dēļ, profesionālajiem medijiem ir būtiska loma informācijas savākšanā, pārbaudīšanā, sagatavošanā un izplatīšanā un tādējādi tie ir publiskā diskursa neatņemama sastāvdaļa. Šajā kontekstā trauksmes cēlējiem ir nozīmīga loma žurnālistu un neatkarīgās preses darba sekmēšanā. Bez tam demokrātijas, plurālisma, sociālās kohēzijas un kultūru un valodu daudzveidības saglabāšanā vitāli svarīga loma joprojām ir neatkarīgiem sabiedriskajiem medijiem. Turklāt daudzi privāto mediju rīcībspēki nodrošina saturu, kas ir arī sabiedriski nozīmīgs⁵;
22. UZSVĒROT to, cik svarīgi ir visā Savienībā nodrošināt augstas kvalitātes vispārējo izglītību, un jo īpaši, cik svarīga ir digitālā prasība un medijprasība. Tas var iedzīvotājiem palīdzēt novērtēt informācijas plūsmu tiešsaistes plašsaziņas līdzekļos, sociālajos tīklos un līdzīgos avotos un – kā vēlētajiem – izveidot pašiem savu viedokli. Šajā sakarā uzsvērot 2019. gada 18.–22. martā plānotās Medijprasības nedēļas nozīmi.

⁵ Padomes secinājumi par Eiropas satura stiprināšanu digitālajā ekonomikā – 14986/18.

23. AICINA Komisiju un atbildīgās iestādes dalībvalstīs stiprināt Eiropas mediju ekosistēmu, lai nodrošinātu neatkarīgas un profesionālas žurnālistikas satura ilgtspējīgu veidošanu un pamanāmību un tādā veidā nodrošinātu pilnvērtīgas iespējas iedzīvotājiem, aizsargātu demokrātiju un efektīvi vērstos pret dezinformācijas izplatīšanos.⁶
24. AICINA Komisiju un dalībvalstis sekmēt un atbalstīt mediju un digitālo pratību, lai iedzīvotājos turpinātu attīstīt kritisku pieeju attiecībā uz izplatīto vai popularizēto mediju saturu⁷. Tas varētu ietvert norādes iedzīvotājiem par to, kā identificēt dezinformāciju un no tās izvairīties, mērķtiecīgas kampaņas izpratnes palielināšanai par dezinformācijas negatīvo ietekmi, atbalstu pārrobežu paraugprakses apmaiņai starp medijpratības praktiķiem un praktisku instrumentu izstrādi medijpratības veicināšanai sabiedrībā.⁸
25. AICINA Komisiju un dalībvalstis sadarbībā ar privātā un publiskā sektora rīcībbspēkiem, tostarp medijiem, tiešsaistes platformām un informācijas tehnoloģiju nodrošinātājiem un pilsonisko sabiedrību, veicināt informētības uzlabošanas pasākumus ar mērķi aizsargāt vēlēšanu procesa integritāti.
26. AICINA Komisiju, Augsto pārstāvi un dalībvalstis atbalstīt visas kompetentās struktūras, lai tās varētu atklāt, analizēt un atmaskot dezinformāciju, kas vērsta pret Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Šajā kontekstā AICINA Komisiju saskaņā ar Rīcības plānu sadarboties ar dalībvalstu iestādēm, lai sekmētu to, ka tiek izveidots tīkls ar daudzdisciplināriem neatkarīgiem faktu pārbaudītājiem un akadēmiskiem pētniekiem, kas atklātu un atmaskotu dezinformāciju dažādos sociālajos tīklos un digitālajos medijos;

⁶ Padomes secinājumi par Eiropas satura stiprināšanu digitālajā ekonomikā – 14986/18.

⁷ Tostarp, kā izklāstīts Padomes 2018. gada 22. maija ieteikumā par pamatprasmēm mūžizglītībā.

⁸ Padomes secinājumi par Eiropas satura stiprināšanu digitālajā ekonomikā – 14986/18. Padomes secinājumi (2016. gada 30. maijs) par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes un kritiskas domāšanas attīstīšanu ar izglītības un apmācības palīdzību.

IV. Aizsargāt mūsu datus un sistēmas: nodrošināt Vispārīgās datu aizsardzības regulas (VDAR) piemērošanu un uzlabot Eiropas Parlamenta vēlēšanu kiberdrošību

27. ATGĀDINOT par pienākumu ievērot ES datu aizsardzības noteikumus arī tad, ja persondati tiek apstrādāti vēlēšanu sakarā, par datu aizsardzības iestāžu speciālo kompetenci uzraudzīt šos noteikumus un nodrošināt to izpildi, un atzinīgi vērtējot Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas pamatnostādnes un Komisijas sniegtos norādījumus, ar ko atbalsta šo noteikumu ievērošanu no visu iesaistīto rīcībbspēku puses;
28. APZINOTIES, ka vēlēšanu jautājumos kompetentajām valstu iestādēm, tostarp datu aizsardzības iestādēm, ir vajadzīgi pienācīgi resursi, tostarp tehniskais aprīkojums un apmācīti darbinieki, lai pretotos kiberincidentiem un uzbrukumiem un lai nodrošinātu piemērojamo tiesību aktu izpildi;
29. ņemot vērā 11. punktā minēto provizorisko vienošanos, UZSVEROT, ka ir svarīgi, lai valstu datu aizsardzības iestādes, ievērojot Savienības un valstu tiesību aktus, nekavējoties un proaktīvi informētu Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu iestādi par saviem lēmumiem, ar kuriem konstatēts, ka fiziska vai juridiska persona ir pārkāpusi piemērojamos persondatu aizsardzības noteikumus, ja no lēmuma izriet vai ir citi pamatoti iemesli uzskatīt, ka pārkāpums ir saistīts ar Eiropas politiskās partijas vai Eiropas politiskā fonda politiskām darbībām, kuru mērķis ir ietekmēt Eiropas Parlamenta vēlēšanas, šajā sakarā ņemot vērā to, ka iestāde var rīkoties tikai tad, ja tā ir informēta par kompetentās valsts datu aizsardzības iestādes lēmumu, ar ko konstatē tādu pārkāpumu.
30. AICINA dalībvalstis novērtēt kiberdraudus vēlēšanu sakarā, lai paredzētu attiecīgus pasākumus nolūkā vērsties pret tiem, un darīt to, kas vajadzīgs, lai saglabātu savas vēlēšanu sistēmas un infrastruktūras integritāti, piemēram, tās pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām pārbaudot. Šajā sakarā lietderīgs tests varētu būt ES līmeņa simulācijas mācības. Dalībvalstis var ņemt vērā kompendiju par vēlēšanu tehnoloģiju kiberdrošības jautājumiem, ko izstrādāja ar Direktīvu (ES) 2016/1148 izveidotā TID sadarbības grupa;

V. Veicināt lielāku pārredzamību, pārskatatbildību un godprātīgumu tiešsaistē

31. ATZĪSTOT, ka atbilstoši piemērojamiem noteikumiem ir jāveicina un jāsekmē pārredzamība par apmaksātām tiešsaistes politiskajām reklāmām un saziņu, tostarp par to reklamēšanas nolūku, metodēm, ar kādām tie ir vērsti uz pilsoņiem, un to finansējumu;
32. UZSVEROT, ka ir jāturpina sadarbība ar sociālo mediju platformām, lai izvērtētu, vai brīvprātīgie pašregulācijas mehānismi ir piemēroti un pietiekami tam, lai aizsargātu iedzīvotāju pamattiesības un efektīvi vērstos pret dezinformācijas tiešsaistē problēmu;
33. AICINA dalībvalstis un tiešsaistes platformas pastiprināt centienus, lai sekmētu ar vēlēšanām saistītu tiešsaistes darbību pārredzamību. Paužot gandarījumu par progresu, kas panākts Prakses kodeksa īstenošanā, AICINA tiešsaistes platformas investēt nepieciešamos resursus, lai atbildīgi un konsekventi risinātu ar vēlēšanām saistītas tiešsaistes darbības, tostarp nodrošinot pārredzamību un pārskatatbildību attiecībā uz datu apstrādi un datu analīzi politiskiem mērķiem; identificējot botus, ko izmanto manipulēšanai ar informāciju, un novēršot to darbību; novēršot algoritmiskas novirzes, kas veicina dezinformāciju un sagroza publiskas debates; dzēšot nelikumīgu saturu tiešsaistē un nodrošinot piekļuvi datiem, lai, pilnībā ievērojot datu aizsardzības noteikumus, veiktu pētījumus ar mērķi identificēt attiecīgas ievainojamības, vienlaikus nodrošinot mediju brīvību un to, lai politisku apsvērumu dēļ netiktu dzēsta neviena reklāma.
34. AICINA Komisiju sadarbībā ar Eiropas Audiovizuālo mediju pakalpojumu regulatoru grupu (*ERGA*) un citiem attiecīgiem rīcībspēkiem turpināt sistemātiski pārraudzīt, kā tiek īstenots dezinformācijas apkarošanas prakses kodekss, un regulāri informēt Padomi un dalībvalstis par konstatējumiem, īpaši pirms 2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām.⁹

⁹ Padomes secinājumi par Eiropas satura stiprināšanu digitālajā ekonomikā – 14986/18.

VI. Vērsties pret hibrīddraudiem un stiprināt ārējo sadarbību vēlēšanu jautājumos

35. ATZĪSTOT, ka saziņa ar sabiedrību un informētības uzlabošana var mazināt dezinformācijas, hibrīddraudu un ļaunprātīgu kiberdarbību negatīvo ietekmi un iedarboties atturoši uz potenciāliem šo darbību veicējiem;
36. ATZĪSTOT, ka ir nepieciešams pilnībā izstrādāt pasākumus, ko paredz satvars vienotai ES diplomātiskajai reakcijai uz ļaunprātīgām kiberdarbībām, lai novērstu ļaunprātīgas kiberdarbības stratēģiskā līmenī, no tām atturētu un vajadzības gadījumā uz tām reaģētu.
37. ATZĪSTOT, ka ir jārisina dialogs starp attiecīgajiem starptautiskajiem ekspertiem, lai apmainītos ar paraugpraksi par noturīgām vēlēšanu sistēmām.
38. AICINA Komisiju un Augsto pārstāvi papildus esošajiem sadarbības mehānismiem izpētīt iespējas attiecīgā gadījumā un pilnībā ievērojot ES iestāžu sistēmu, turpmāk sadarboties ar attiecīgajiem starptautiskajiem rīcībspēkiem, piemēram, G7 vai NATO.
